

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Płocku, w sprawie z powództwa M. B. przeciwko M. C. i Z. C., o zapłatę 38.620,80 zł, zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz kwotę 30.620,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.349 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz umorzył postępowanie w pozostałej części. Powyższe orzeczenie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych: powódka M. B. w pozwie złożonym w dniu 11.06.2013r. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych M. C. i Z. C. kwoty 38.620,80 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27.03.2013r. do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że pozwani, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą (...) Spółka Cywilna Z. C., M. C., kupili od powódki, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...), nawozy sztuczne za kwotę 38.620,80 zł. Termin zapłaty minął w dniu 27.03.2013r., pozwani nie zapłacili jednak dochodzonej kwoty. W piśmie z dnia 15.07.2013r. powódka sprecyzowała, że domaga się zapłaty odsetek ustawowych od kwoty 38.620,80 zł od dnia 28.03.2013r. do dnia zapłaty. W dniu 01.08.2013r. Sąd Rejonowy w Płocku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt V GNc 1491/13, w którym uwzględnił powództwo w całości. Odpis nakazu zapłaty został doręczony pozwanym w dniu 13.08.2013r. W dniu 27.08.2013r. pozwani wnieśli sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o obciążenie powódki kosztami postępowania. W uzasadnieniu powyższego stanowiska pozwani wskazali, że powództwo jest niezasadne, albowiem towar zakupiony od powódki nie został sprzedany. Pozwani zapewnili, że sprzedadzą towar jesienią i uregulują zaległość w całości. Na rozprawie w dniu 27.11.2014r. powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie kwoty 30.620,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28.03.2013r. do dnia zapłaty. W pozostałej części powódka cofnęła pozew i wniosła o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwani na rozprawie w dniu 27.11.2014r. przyznali fakt sprzedaży nawozów przez powódkę, potwierdzili wysokość zobowiązania z tego tytułu i fakt dokonania częściowej zapłaty oraz wnieśli o rozłożenie pozostałej kwoty na raty, z uwagi na trudną sytuację majątkową. Powódka M. B., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą (...), sprzedała w dniu 06.03.2013r. pozwanym M. C. i Z. C., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Spółka Cywilna, nawozy za łączną kwotę 38.620,80 zł brutto, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na wymienioną kwotę, z terminem płatności do 27.03.2013r. W piśmie z dnia 07.05.2013r. powódka wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 38.620,80 zł wraz z odsetkami. Wezwanie zostało doręczone pozwanym w dniu 10.05.2013r. W piśmie z dnia 22.05.2013r. powódka ponownie wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 38.620,80 zł, wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 06.03.2013r. wraz z należnymi odsetkami, w terminie 7 dni. Wezwanie zostało doręczone pozwanym w dniu 24.05.2013r. Pozwani z tytułu faktury VAT nr (...) zapłacili powódce po wniesieniu pozwu kwotę 8.000,00 zł. Pozwanym przysługuje wobec W. B., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowe (...), wierzytelność w kwocie 97.831,30 zł. W lutym 2007r. z magazynu pozwanych skradziono nasiona kukurydzy i inne artykuły rolne. Pozwani oszacowali straty na kwotę około 147.000 zł. Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o powołane dowody, uznając go za bezsporny pomiędzy stronami. Materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie składał się wyłącznie z dokumentów prywatnych sporządzonych przez strony procesu. Wiarygodność tych dokumentów w ocenie Sądu Rejonowego nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez żadną ze stron sporu. Sąd I instancji podkreślił, iż pozwani w toku rozprawy przyznali fakt sprzedaży na ich rzecz nawozów przez powódkę, nie kwestionując wysokości wynikającego stąd zobowiązania. Kwota przysługującej powódce wierzytelności z tytułu sprzedaży wynikała wprost z faktury VAT załączonej do pozwu. Bezsporną okolicznością było również, że pozwani zapłacili powódce część dochodzonej należności w kwocie 8.000,00 zł, co skutkowało częściowym cofnięciem pozwu przez powódkę na rozprawie. Pozwani domagali się jedynie rozłożenia pozostałej części wierzytelności powódki na raty, powołując się na trudną sytuację majątkową. Wobec powyższego, Sąd Rejonowy uznał przytoczone w pozwie okoliczności za przyznane przez stronę pozwaną na zasadzie art. 229 k.p.c., a zatem nie wymagające udowodnienia w toku procesu. W związku z tym Sąd I instancji pominął dowód z przesłuchania stron, uznając jego przeprowadzenie za zbędne w niniejszej sprawie. Zgodnie bowiem z art. 299

k.p.c., Sąd może dopuścić dowód z przesłuchania stron, jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy podkreślił, iż biorąc pod uwagę, że na rozprawie pozwani przyznali okoliczności sprzedaży nawozów na ich rzecz oraz potwierdzili fakt częściowej zapłaty ceny, Sąd ten uznał roszczenie powódki o zapłatę pozostałej części ceny za uzasadnione i zasądził z tego tytułu solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 30.620,80 zł. Solidarna odpowiedzialność pozwanych jako współników spółki cywilnej wynikała z art. 864 k.c. W odniesieniu do kwoty 8.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28.03.2013r. do dnia zapłaty Sąd Rejonowy postępowanie umorzył, wobec cofnięcia pozwu przez powódkę w tej części, na podstawie art. 355 §1 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Wydając wyrok w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku pozwanych o rozłożenie zasądzonej należności na raty, na podstawie art. 320 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Tym samym podstawą zastosowania tego przepisu jest wyłącznie uznanie Sądu, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, w którym ze względu na stan majątkowy, rodzinny lub zdrowotny spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub bardzo utrudnione i narażałoby dłużnika lub bliskie mu osoby na niepowetowane szkody. Sąd Rejonowy podkreślił, iż w procesie cywilnym dla zastosowania instytucji rozłożenia na raty konieczne jest uwzględnienie wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.12.2013r., I ACa 916/13, nr LEX 1416150). Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy ocenił wniosek pozwanych o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty za nieuzasadniony. O kosztach Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 §1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Powyższe orzeczenie apelacją zaskarżyła pozwana M. C., która wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie wniosku pozwanych o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej podlegała oddaleniu jako bezzasadna. Sąd Rejonowy w zakresie objętym zaskarżeniem prawidłowo przyjął, iż na gruncie niespornych ustaleń faktycznych co do istnienia między stronami umowy sprzedaży i obowiązku zapłaty przez pozwanych umówionej ceny, brak jest przesłanek do uwzględnienia wniosku o rozłożenie zasądzonej należności na raty. Zgodnie bowiem z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Powołany przepis daje wyraz regule orzekania, według której sąd może odroczyć wykonanie wyroku (tzw. moratorium sędziowskie). Przepis art. 320 k.p.c., mimo swojej lokaty, jest przede wszystkim normą z zakresu prawa materialnego. Przepis ten, w zakresie objętym jego hipotezą, wyłącza stosowanie art. 5 KC (wyr. SN z 26.4.2006 r., V CSK 20/06, Legalis). Przytoczony przepis określa szczególną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesów pozwanego, w zakresie czasu wykonania wyroku, a interesów powoda przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji. Mimo umiejscowienia go wśród przepisów postępowania, ma on charakter materialnoprawny, ponieważ modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego, w odniesieniu do sposobu i terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego i w tym zakresie jest konstytutywny (wyr. SN z 3.4.2014 r., V CSK 302/13, Legalis). Zakres spraw objętych możliwością zastosowania moratorium sędziowskiego ograniczony jest do rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia oraz wyznaczenia odpowiedniego terminu do wykonania wyroku zasądzonego wydanie nieruchomości lub opróżnienie pomieszczenia. Zastosowanie moratorium sędziowskiego może mieć miejsce jedynie w wypadkach "szczególnie uzasadnionych", tzn. wyjątkowych. Należy przyjąć, że owe "szczególne okoliczności" zachodzą wówczas, kiedy natychmiastowe wykonanie wyroku byłoby rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Na przykład jeżeli ze względu na stan majątkowy, zdrowotny, rodzinny i in. niezwłoczne spełnienie świadczenia lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe bardzo utrudnione lub narażałoby pozwanego albo jego bliskich na niepowetowaną szkodę. Ze względu na wyjątkowy charakter przepisu, nie

można do niego stosować wykładni rozszerzającej. Musi być on interpretowany ściśle. Stosując przepis art. 320, sąd powinien rozważyć wszystkie okoliczności danej sprawy, zarówno dotyczące pozwanego, jak i powoda.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż za oddaleniem wniosku o rozłożenie zasądzonej na rzecz strony powodowej należności na raty, przemawiało rozważnie interesów obu stron, w tym również strony powodowej, która wobec braku wskazania czy wykazania przez pozwanych ich rzeczywistych możliwości finansowych, które pozwalałyby na oznaczenie zarówno wysokości rat i terminów ich zapłaty, w taki sposób, aby strona powodowa mogła liczyć na zaspokojenie jej usprawiedliwionego roszczenia w rozsądnym terminie.

Wobec tego, iż pozwana nie powołała w apelacji jakichkolwiek nowych okoliczności, które nie byłyby już wcześniej przedmiotem rozważań sądu I instancji, apelację należało uznać za bezzasadną i jako taką oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.